

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

BIBLIOTECA PUBLICA
TARRAGONA

ANY VII.

REUS, divendres 29 de Novembre de 1912

Núm. 279

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LUXOSES HABITACIONS

QUARTO DE BANY Y DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots los trens — Plassa de Prim-REUS — Telefon núm. 29

SALO DE LECTURA, PIANO Y VISITES

SERVEY DE GRAN LLUIMENT

PERA BANQUETS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50.--RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON.-TELEFON 76.--BARCELONA

Tots los dies de 12 a 3 concerts.--Los divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent y vegetariá.--Gran menjador pera 500 comensals.--Esplendida iluminació.--Servey esmerat.--Cuyna selecta.--Perruqueria y banys.

Conferencia de D. Lluís Morote

Organisada per l'Ateneu Enciclopèdic popular de Barcelona, lo brillant periodista y diputat a Corts don Lluís Morote donà lo passat diumenge una interessant conferencia en lo Teatre Principal de dita ciutat, sobre'l tema: "Les realitats idealistes de la Nova Anglaterra", l'imp. ància de la qual ens mou a reproduirne en aquestes planes lo següent extracte:

"Lo poble anglès—diu l'orador—va al cap de l'humanitat, actualment en la política radical. May en la vida dels pobles s'havia realisat una revolució tan profunda en mitg d'una pau tan gran. Espill de pobles deu esser aquest poble; espill de polítics aquests polítics.

Vegis sinó—segueix—les obres realisades pel govern actual desde 1906 en que pujà a governar fins a l'actualitat:

"Home Rule".
Reformes socials.
Conferencies imperials de 1907 a 1911.

Segur nacional.
Reforma agraria, etc.

Aquest treball inaudit fa que degui considerarse a Lloyd George com un dels primers governants que han sigut en la terra, governant que tant està davant com darrera la barricada, baten-se avuy a favor del poble, fentlo entrar demà en raó quan es pel seu bé que hi entri.

La primera nota del treball de Lloyd George que'ns donà lo senyor Morote fou la seva iniciativa de les conferencies pera tractar de la Federació imperial.

La primera d'elles, la de 1907, no tingué gran importancia. En cambi la de 1911 ja no fou una reunió d'amics que casi no tractaven més que de coneixes, sinó una obra gran, una consagració de la germanor que existeix entre les terres, nacions o estats que componen l'imperi britànic.

All's vegeren reunits tocantse pel colze: Lord Roberts y'l seu antic adversari general Botha; Mr. Fisher (socialista), president de la Confederació australiana; y lord Westminster; sir Wilfrid Laurier y Mr. Asquith.

Durant aquesta memorable conferencia s'inicià la nova política colonial anglesa que més que política podria anomenarse

curs pràctic de la federació de nacionalitats.

Tracta seguidament del "Home Rule" o sigui del magne assumpte de l'autonomia irlandesa.

Comensa l'orador recordant aquella reunió convocada pel president del Consell de ministres espanyol don Anton Cánovas del Castillo, pera tractar de l'autonomia de Cuba.

Y digué En Cánovas:

Què volen los cubans ab l'autonomia? Volen figurar, ser ministres, trafiquejar en los seus negocis, qui sab si imitar les glories de l'administració espanyola.

Lo mateix digué lo "leader" dels conservadors anglesos Mr Law, al tractar de les reivindicacions irlandeses. Però ells contestaren:

—Volem governar, ser ministres, potser algú vol robar; mes lo que's robi restarà a casa y'n

disfrutarem los que vivim en ella. Robarem però no deixarem que'ns robin.

Parla després dels projectes de Gladstone presentats en 1886 y 1893.

Se refereix seguidament a la actual campanya desde la presentació del pressupost de Lloyd George fins a la dissolució del vell Parlament y la constitució del nou, en lo qual lo ministre tingué de procurarse la majoria ab la adhesió de laboristes y irlandesos.

L'orador creu en l'implantació definitiva de les reivindicacions irlandeses. Tracta de l'esperit de independència de la gent d'aquell país, descendents dels celtes, als quals no pogueren posar lo peu a sobre los romans com tampoc ho conseguiren ab los seus germans los asturs.

Fa notar que Mr. Asquith ha parlat de la "nacionalitat irlandesa"

en lo Parlament sense que hagi frontollat res, ni hagi sigut tractat de filibuster, separatista ni anti-anglès. (Ovació).

L'actual govern anglès se trobà també ab lo conflicte ferroviari.

No movilisà reserves, ni militarisà als obrers. La seva intervenció fou únicament pera posar d'acord a treballadors y patrons y fer que aquests reconeguessin la personalitat dels sindicats obrers, ab lo que la vaga fou resolta, no sense que al reproduirse en 1911 hagués pres un caràcter menassador.

Però una altra més paorosa se presenta seguidament: la famosa "Vaga negra". Los sindicalistes foren los qui la menaren, dos de ells Bell Tillet y Jom Manu, los directors. May en lo món s'havien vist a un milió d'homes ab los brassos plegats oposant la re-

sistencia del no fer res a les exigencies dels amos.

Prou cridaren los conservadors, prou demanaren lleys d'excepció. Lloyd George respongué que may un govern del qual ell fos part podria anar contra dos milions de brassos productors.

Y vingué seguidament la célebre lley del salari mínim, de cinc xelins pera'ls adultes y de dos y mitg pera'ls nois, lley que s'aprovà en les dues Cambres rápidamente.

Lo segur nacional es indubtablement la gran obra de George, per la qual seran en part redimits 15 milions de treballadors.

Quan ella fou presentada al Parlament los conservadors cregueren que s'havia tornat boig.

De primer de Janer enllà la nació anglesa esmersava 24 milions 500.000 lliures a tal objecte. D'aquests los obrers contribu-

rán a la reforma ab 11.000.000 y'ls patrons ab 9.000.000.

Després d'aquesta reforma cap súbdit britànic podrà morir de fam en la seva vellesa.

Ara, prepara la reforma agraria, coronació de la gran obra liberal anglesa.

Segons George, la terra no es de ningú y de tots, pertany a qui la treballa y fa produir ab la suor del seu front y no de qui la té pera casseres y no pel bé comú.

Acuirassat ab aquests principis, Lloyd George vol implantar un impost únic per medi del qual y paulatinament l'Estat arribarà a incautarse de la terra, realisant la més gran revolució vista en lo món.

Lo conferenciant fou aplaudidíssim y molt felicitat a l'acabar la seva peroració.

LO PLET DE LES MANCOMUNITATS

Conferencia d'En Cambó

Ans d'ahir nit tingué lloc a la sala d'actes de la Lliga Regionalista de Barcelona l'anunciada conferencia d'En Cambó.

Una enorme concurrencia omplia lo local. Tota la plana major del regionalisme, ab excepció del soci d'En Lloronx, senyor Albó, ocupava la presidència. Foren acullits lo senyor Cambó y'ls seus acompanyants ab una forta ovació.

Lo conferenciant comensá la seva peroració dedicant un record an En Canalejas, mort trágicament. Fen notar la dissort de Catalunya, a la qual se li moren los bons amics en moments difícils pera ella. Cita lo cas d'En Canalejas y En Salmerón.

En lo partit liberal ha desaparegut l'home que representa una garantia pera fer ab bona voluntat aquesta obra. Si En Maura desapareix de la vida política espanyola, s'ha retirat d'aquesta, Catalunya's veurá privada dels dos polítics que poden realisar ab éxit la reforma demandada.

Aixó planteja segons lo senyor Cambó lo problema de si's deu intervenir en la política general espanyola, que ell

Examina la situació del partit liberal. Diu que únicament En Moret, En Garcia Prieto y En Romanones poden ésser la solució de la seva quefatura. Y del primer ne diu que comparteix lo criteri d'En Maura, o sigui que les Mancomunitats s'aprovin previa reforma total de l'Administració; d'En Garcia Prieto afirma que era l'impulsor del projecte en lo sí del govern d'En Canalejas. Pero'l més complicat, segons lo senyor Cambó, es En Romanones, de qui diu l'orador, que es un governant de les seves conveniencies, sense conviccions de cap mena.

No obstant, l'orador es optimista. Diu que cal accentuar la presió de Catalunya y's triomfará, porque, afirma, ja hi ha lo convenciment de que sense Catalunya no's pod governar.

Oren, de totes maneres, que s'ha perdut molt ab la mort d'En Canalejas. Perque's necessitava un home de bona voluntat pera que'l triomf de la reforma fos cert, doncs les Mancomunitats representen una nova orientació, una desviació total de la política espanyola, y En Canalejas podia ésser l'home desitjat. Ara queda En Maura, a judici de l'orador.

En Canalejas no vegé l'importancia del projecte fins bastant després d'haverlo rebut de mans dels representants de Catalunya. Quan vegé que a Catalunya hi havia un poble viu—cosa nova pera ell—que volia la reforma; quan vegé l'importancia que a n'aquesta donaven los grans diaris europeus; quan tingué davant l'exemple del govern anglés donant l'autonomia a Irlanda y'l d'En Briand presentant un projecte descentralisador, En Canalejas que tenia com lo somni més gran ésser un polític europeu, fersé ressó de tots los grans moviments d'idees del món, se convertí a Catalunya y defensá lo projecte de Mancomunitats ab una fe y un entusiasme extraordinaris.

En lo partit liberal ha desaparegut l'home que representa una garantia pera fer ab bona voluntat aquesta obra. Si En Maura desapareix de la vida política espanyola, s'ha retirat d'aquesta, Catalunya's veurá privada dels dos polítics que poden realisar ab éxit la reforma demandada.

Aixó planteja segons lo senyor Cambó lo problema de si's deu intervenir en la política general espanyola, que ell

creu que sí y pera provarho pronuncia extenses parrafades, atacant als partits d'Esquerra, particularment al d'U. F. N. R. Oren pertorba l'obra democrática dels partits populars. Pinta ab caràcters de gravetat la situació en que cauria lo país si triomfés la República, y tot aixó ho diu, en conclusió, l'orador, pera justificar lo seu afany de governar, d'escalar lo Poder, pera arribar a lo qual tots los medis son bons a jutjar per l'esperit acomodaticí dels regionalistes.

Com que aixó ja no'ns interessa, per que es purament partitista y de capelleta, fem punt final, no sense consignar llealment que l'orador fou ovacionat al acabar.

Un episodi edificant: Al acabar lo senyor Cambó la seva conferencia, uns joves assistents a la mateixa, van pera cantar los Segadors y son expulsats violentment del local. Ni més ni menys los hi hauria passat si s'haguessin trobat en un centre lerronzista.

Lo tractat ab Fransa

«El Liberal» de Madrid diu que fins demá dissapte no's farà públic lo tractat franc-espanyol.

No avensa lo text del tractat, pero avensa los següents datos:

Se refereix lo nou tractat a les zones francesa y espanyola ab relació del primitiu de 1904 a les primeres tramitacions y a les concessions territorials fetes per Espanya a Fransa ab motiu de les que hagué de fer a Alemanya la República Argentina.

En la zona Sur Fransa té, ab arreglo al conveni de 1904, 200.000 kilòmetres, es a dir tota la part del territori comprés entre'l límit septentrional de l'imperi marroquí, y al O. E. de Draa, apart de dues posicions de litoral que abarquen respectivament 100 y 60 kilòmetres, entre les quals se troba enclavat Ifni y que representa uns 100 kilòmetres de costa d'uns 3 kilòmetres de «hinterland».

En la zona Nord s'estableixen tres seccions: la regió del Muluya, la del Uarga y la del Luçes.

En la del Muluya, los francesos han

prescindit de la primera exigencia que comprenia la secció de Cabo de Agua, important posició espanyola, si'oua la en la desembocadura de dit riu davant les illes Xafarine y ocupada pels nostres soldats en 1908.

Los nous límits arrenquen ara d'un kilòmetre pròximament del baix de Klila, pera pujar a Taribassa; ocupa un plá existent entre les conques del Quert y del Muluya.

La divisió d'una y altra serán la regió del Uarga, partint de Taribassa, se fa a lo llarg de la línia passada en les conques abans dites del Luçes y Djens, descendeix a la costa de Zafraut, convergent abdós davant la riviera del Uarga.

Després lo límit per la riviera dreta superior pera seguir per les primeres altures que'l voltan, deixant lo curs sencer del Uarga dintre la zona francesa.

En lo Muluya la solució final, després de llarg debat, ha consistit en pendre com a límit lo paral·lel 35°, deixant dintre de la zona espanyola lo mont Ghami, posició estratègica situada una mica més avall d'aquest paral·lel, a condició de que Espanya no construeixi fortificacions a Alcazarquivir.

En nostra zona nord, aixís limitada, hi ha que prescindir, internacionatlla, de la ciutat de Tánger y terres que la voltan.

Espanya desitjava reduir a 6 kilòmetres lo radi, mentres que Anglaterra pretenia extendre'l a 16 o 18. Ab algunes modificacions ha prevalecut lo criteri anglés.

En lo que toca a ferrocarrils y duanes hi ha hagut tantes versions que fins després de veure'l text no volem donarne cop.

Acaba'l periódic ab aquest comentari:

De totes maneres en la tarda d'avuy Espanya posa sobre les seves flaques espatlles un compromís al qual ni ab lo cambi de governs ni ab lo cambi de institucions podrà en endavant anar resen. Sabut es que en aquesta classe d'obligacions internacionals hi ha més pròrrogues que denúncies.

FOMENT se ven a Barcelona al kiosco del Liceo Rambla del Centre, A Tarragona Kiosco de J. Munté, Rambla S. Joan

Informació Local

Sortida del Sol: A les 6'55. Postes: a les 4'23

Lluna: Surt a les 9'27 — De pon a les 11'37.

Sant d'avuy: Sant Sadurní. Sant de demá: Sant Andreu.

A l'ermita de Misericordia se celebrá ahir l'enllés matrimonial de la distingida senyoreta Tecla Llauredó ab l'acabat propietari don Josep Mir, abdós vehins de l'important vila del Morell.

Foren apadrinats per nostres excelents companys y estimats amics En Ramon Jordana y l'Anton Pellicer Barbat.

Los convidats foren obsequiats ab un espléndit banquet servit ab molta cura pels propietaris de l'Hotel d'Europa.

Los navis empuenquen lo viatge de bodes durant lo qual visitarán les més importants capitals d'Espanya, pera disfrutar de les primícies de la lluna de mel, que'ls hi desitgem ben duradera.

Al pare de la nau, nostre amic particular, En Gabriel Llauredó; al seu germà, nostre estimat amic y company, En Manuél Llauredó y a la demés familia dels navis los hi donem nostra més efusiva enhorabana.

Segueixen avensant los treballs pera normalisar prompte lo funcionament de la nova entitat constituída pels productors d'oli d'aquesta comarca.

Demá dissapte, dia de Sant Andreu, celebrará sa anyal fira l'important població de Falset y la festa major la ve-hina vila de Selva del Camp.

Rafel Morató Esteve VETERINARI

Clinica: Arraval baix de Jesús, 10.

Domicili: ...

Ahir se constituí lo Tribunal que ha de veure y fallar la causa instruída per la mort del jove radical Mario Jordana.

Després de l'interrogatori del processat Ricard Cabells y Florentí, lo defensor senyor Estivill sollicitá la suspensió de la vista escusantse en que estava indisposat, a lo qual hi accedí la Sala prèvia la venia del fiscal y l'acusació privada.

Avuy continuará la vista y sembla que es segur que la defensa la portará En Melquiades Alvarez.

Lo Govern anglés, en vista de que no s'ha presentat en aquella nació cap nou cas de glosopeda, ha autorisat la exportació de bestiar boví.

Gimnasia Lluita japonesa

Avi. Sta. Agua 44.-I. Aguadé

L'Unió de Viticultors de Catalunya ha comensat a repartir un follet sobre les Disposicions vigents pera la persecució y càstig de les falsificacions y adulteracions de vi, contingudes en la actual legislació, y un altre ab lo títol de «Manifestes y greus denúncies comprovades per l'Unió de Viticultors, en l'aplicació y interpretació de les disposicions vigents contingudes en l'actual legislació, pera la persecució de les falsificacions y adulteracions dels vins».

Aquesta nit, a les 10, tindrà lloc en lo «Centro Republicano Autonomista» del carrer del Hospital, l'anunciada conferencia del doctor Queraltó, desenrotllant lo tema «La Beneficencia y la Justicia».

Convocant an aquesta conferencia, ahir se repartiren unes falles en les quals s'anunciava, ademés, l'arribada del conferenciant pera les 19'24, procedent de Barcelona.

¿No voleu patir NEURALGIES, MIGRANYES, MAL DE CAIXAL?

Preneu un sello de Migrol Casadevante. Té una acció més rápida y durable que qualsevol altre específic y está constituít per productes que no son nocius a la salut.

Se ven a la **Farmacia Serra** Arraval de Santa Agna, núm. 80; y **Farmacia Nova** de N. Batalla - Portal Jesús
REUS

Temporada d'hivern

Temporada d'hivern

¡Alerta tot lo món!

Polvo regenerador para fer pondre 3.000 ous al any ab sols deu gallines! 3.000 ous!

Primer y únich a Espanya (Patent per 20 anys).—Descobriment marvellós.—Resultats sorprenents. — Ponen tots los dies y en totes les estacions de l'any, fins en lo temps més crú de l'hivern: nombrosos testimonis.

AGENT A CATALUNYA: **JOAQUÍM FAU** Mallorca, 184, BARCELONA

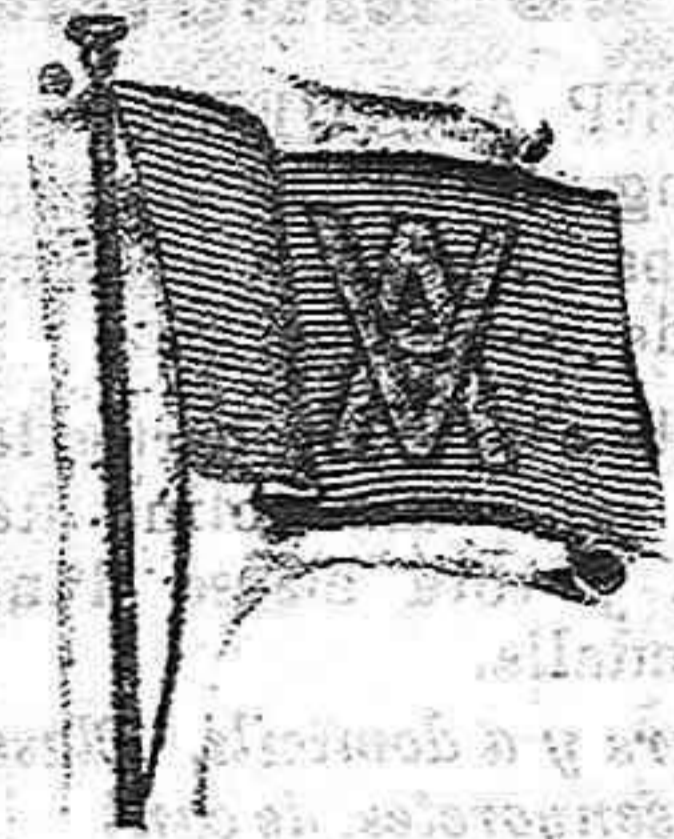
Agent dipositari a Reus y sa comarca: **AUGUST PADRÓS FABREGAS**, Arraval de Robuster, 20.

— De venda en totes les bones droguerías —

Immens assortit de trajos y abrics. Preus inverosímils

IBARRA Y C. a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots los dijous sortida fixa del port de Tarragona pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega pera Ayamonte y Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes y San Sebastián. — Servey rapit eventual pera Galicia y Nord d'Espanya ab escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander y Bilbao, empleant solsament 14 dies en lo viatge. — S'expedeix conaixement directe pera Larca y Sant Estevá Pravia ab trasport al vapor "Luarca núm. 3", y pera Dunerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennia y d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unich servey fixe y setmanal pera Cette y Marsella tots los divendres

PROXIMES SORTIDES

Pera la Costa d'Espanya

Pera Cette y Marsella

Nbre.	21 Vapor Cabo Roca	Novembre 22 Vapor Cabo San Martín
"	31 " " Nao	" 29 " " Creux
Desembre 5	" " San Martín	Desembre 6 " " San Vicente
" 12	" " Creux	" 13 " " Peñas
" 19	" " San Vicente	" 20 " " Toriñana

Pera més informes, al consignatari a Tarragona: En. MARIAN PONS. - Reus, núm. 32. - Telefon núm. 45

Porqué no se desembaraza Vd de esta enfermedad de la piel inmediatamente y para siempre de esta úlcera, de este eczema varicoso que le rinde a Vd la vida insufrible?

Porqué conserva Vd esta enfermedad cuyas consecuencias pueden ser gravísimas?

Porqué no emplea Vd inmediatamente el nuevo método del Señor L. Richelet?

Sin embargo no hay vacilación posible, porque Vd no puede ignorar las curaciones, muchas veces inesperadas, obtenidas en su comarca.

Infórmese Vd y empeece, sin más tardar, este tratamiento; eso es el mejor consejo que le podemos dar.

El precio del tratamiento es proporcionado con todas las condiciones de la fortuna. (Existe también un tratamiento para los niños de 3 años hasta 16). Acaba el señor RICHELET de instalar depósitos de su tratamiento en todas las boticas y droguerías de España.

Un folleto, en lengua española, tratándose de las enfermedades de la piel, ha de ser remitido gratuitamente, por los depositarios, a todas las personas que lo piden.

Para obtener también gratuitamente ese folleto, basta dirigirte al señor

L. RICHELET, 13, rue Gambetta, en Sedan (Francia)

DEPOSITO GENERAL Y VENTA.—Droguería de D. Francisco Loyarte, calle de S. Francisco de Loyola 9, San Sebastián.—Venta en Reus: farmacias PUNYED y SERRA.